

***PROGRAMM, AJAKAVA JA
MARSRUUDI KIRJELDUS***

ehk

MATKA PIIBEL

2016

NB! Seekordne rattamatka rada läbib päris paljudest kohtadest eramaid, seejuures kolmel korral sõidame lausa talu õuealalt läbi! Kõik need läbisõidud on kavas märgitud aegadel maaomanikega kooskõlastatud, kuid palume nende vastutulelikkust hinnata ning mitte pererahvale tüli tekitada. Loomulikult kui pererahvas ise suhtlemisaldis on, ei keela keegi teil nendega juttu rääkima jääda, vastasel juhul palume tähistatud erateed ja taluhoovid ilma üleliigsete peatusteta läbi sõita. Samuti palume arvestada, et kes soovib sama rada kunagi tulevikus omal käel läbida, peab taluhoovide asemel mujalt ringi sõitma.

Reede, 29. juuli 2016

7:00 – 7:25 Kogunemine TTÜ peamaja ees parklas. Toimub pakkide laadimine saateautole ja rataste laadimine veoautole.

7:25 – 7:30 Bussi peale minek.

7:30 – 10:20 Bussisõit TTÜ eest Heimtalisse Viljandimaal. Teekonnal on arvestatud üks WC ja sirutuspaus 20-25 minutit.

10:20 – 11:00 Rataste veoautolt maha laadimine, pakiauto võtab vastu vedamist vajavaid pakke. Toimub matkaks valmistumine. Kiiremad jõuavad Heimtali kaunis ümbruses ka veidi ringi vaadata.

11:00 – 11:15 Rattasõit Heimtali – Sinialliku järv (4,3 km, millest 3,7 km on asfaltteed ja 0,6 km metsateed).

Kui seisame Heimtali ringtalli poole seljaga, siis alustame rattasõitu paremale ning sõidame esialgu mööda kaunist puudega ääristatud teed. Peale 0,15 km läbimist jõuame välja "anna teed" märgini, kust pöörame vasakule rattateele Ramsi suunas. Sõidame mööda asfaltkattega rattateed 2,7 km, kuni rattatee ära lõpeb ning teeviit näitab vasakule "Viljandi 8". Pööramegi sealt vasakule ning sõidame seda asfaltteed 0,8 km, kuni paremale näitab pruun silt kirjadega "Loodi looduspark" ning "Sinialliku allikas ja linnamägi". Sellest kohast pöörab paremale kaks teed, millest vasakpoolne haru on vanal raudteetammil kulgev matkatee, parempoolne viib eramaja hoovi. Meie valime neist vasakpoolse ehk alustame sõitu mööda vana raudteetammi. Liigume seda pidi 0,5 km, kuni vasakule jääb väike supluskoht. Linnamäele pääseb sellest kohast aga järsu ja mäkke mineva parempöördega.

11:15 – 11:30 Väike paus Sinialliku linnamäe juures, soovijatel võimalik teha kiire suplus Sinialliku järves.

11:30 – 11:55 Rattasõit Sinialliku – Loodi (5,5 km, millest 1,4 km on metsateed, 3,6 km asfaltteed ja 0,5 km kruusateed).

Kes jätkab sõitu supluskohast, peab kahest edasi minevast teeharust valima parempoolse (järvest eemale viiva) teeharu. Kes paikneb edasilikumise hetkel aga linnamäe otsas, saab edasilikumiseks kasutada ka rada, mis algselt mäkke ronides jäi väljaku vasakusse serva. Sõltumata liikuma hakkamise algpunktist tuleb järgmise saja meetri jooksul valikuvõimaluste olemasolul hoida kergelt paremale (samas MITTE teha järske paremtagasipöördeid). Sõidame mööda vana raudteetammi 0,8 km, kuni peale tiiki avaneb meil võimalus parempöördeks kruusateele. Veel 0,1 km pärast jõuame asfaltteele välja. Pöörame vasakule ning sõidame seda asfaltteed 2,8 km, kuni jõuame välja suurele Viljandi - Karksi-Nuia maanteele. Pöörame sealt paremale ehk Karksi-Nuia poole ning sõidame 0,8 km, kuni vasakule näitab sinisel taustal viit puhkekoha poole. Pöörame sealt vasakule ning sõidame 0,5 km, möödudes Loodi mõisast, sõites mäest alla ning jõudes jõe ning RMK puhkekohani. Olles ületanud kergliiklussilla ning möödunud puhkekohast, läheb rada vasakule metsa. Sõidame seda metsateed 0,4 km, kuni jõuame kahe talu vahelisele alale. See siin on otsustamise koht!

11:55 – 12:10 Rattasõit Loodi – Paistu. Põhigrupil võimalik ürgorg ära vaadata ja seejärel rattaga mööda metsa- ja kruusateid ringi sõita (2,3 km, millest 1,5 km on metsateed ja 0,8 km kruusateed). Tõsisematel turnimishuvilistel võimalik teha “shortcut” ning rattad otse läbi oru vedada (1,6 km, millest 0,7 km on metsateed ja 0,9 km kruusateed).

Olles jõudnud eelmises punktis nimetatud kahe talu vahelisele alale, jõuab ürgorgu juhul, kui me hoiame veidi vasakule. Kuigi ürgorust läbimine teeb teekonna lühemaks, siis sisaldab see endas päris järske tõuse-langusi, kust võib olla ebamugav rattaid läbi tassida - seega peaks orust läbimine jääma tugevamate pärusmaaks.

- **Valik 1 (orust läbi):** Nagu eelpool öeldud, siis orust läbimineku kasuks otsustanud tugevate grupp peab taludevahelisele alale jõudes veidi vasakule hoidma. Järgneb 0,5 km raskema olemisega matkarada, peale mida jõuame välja väiksesse parklasse. Parklast edasi liikudes jääb 0,1 km pärast teele ristmik, mille parem/otsesuund viib erateele. Antud juhul on erateelt läbimine omanikuga kooskõlastatud, seega võtame suuna sinna. Ilma liigseid pöördeid tegemata jõuame 0,9 km pärast asfaltteele välja.

- **Valik 2 (orust mööda):** Põhigrupp võib ürgoru ära vaadata, kuid seejärel võtta taludevaheliselt alalt parempoolse haru (vaadates seda pidi, nagu algul sinna talude vahele jõudsimel). Kuhugi eksida sealt ei ole - mõistlikkuse piires otsesuunda hoides jõuame 2,3 km pärast samuti asfaltteele välja.

12:10 – 12:40 Rattasõit Paistu – Holstre-Polli (4 km, millest 0,9 km on asfaltteed, 1,1 km kruusateed ja 2 km metsateed). Paistus on ka kauplus, kuid eraldi aega selle külastamiseks graafikus ei ole. Kel poodi vaja minna on, peab selle näpistama muude tegevuste arvelt.

Kui mõlemad grupid on eelmises punktis nimetatud asfaltteele välja jõudnud, siis pöörame paremale, kuid teeme seejärel juba 0,1 km pärast vasakpöörde Paistusse. Sõidame 0,3 km ning näeme, et paremale jääb Paistu A ja O kauplus ning jätkame sealt veel 0,1 km edasi, seejärel pöörame vasakule Kiriku tänavale. Teekond viib meid Paistust välja ning 1,2 km pärast jõuame ristmikule, kus on näha suurt "Turvaküla" silti ning muid väiksemaid silte, sh paremale näitab Vana-Polli talu poole. Meie pööramegi paremale ning jõuame 0,2 km pärast taluhoovi, kust läbimine on meil omanikuga kooskõlastatud. Hoovi sisse sõites möödume väiksest puudesalust ning kohe kui kõrge rohi ära lõpeb, siis pöörame esimesel võimalusel vasakule, minnes ka elumajast vasakult mööda. Seejärel jõuame kitsale lahtiniidetud rajale, mida mööda 0,3 km liikudes jääb teele väike puhkekoht. Oleme jõudnud Holstre-Polli terviseradadele. Kuigi sellest kohast pöörab tee ka paremale, siis meie hoiame talust tulles otsesuunda ning ka kõigilt järgnevatelt ristmikelt hoiame mõistlikkuse piires otse. Kui lugemist alustada puhkekohast, siis ainus veidi kahtlust äratav ristmik jääb teele 0,9 km pärast - sellele ristmikule lähenedes oleme tõusul ning päris otse üle ristmiku jätkates teeksime veel suurema tõusu. Meie sinna päris märke ei lähe, vaid hoiame nimetatud ristmikult veidi vasakule. 0,7 km pärast jõuame Holstre-Polli Tervisekeskusesse välja.

12:40 – 13:00 Võimalik Holstre-Polli suurt vaatetorni külastada.

13:00 – 13:10 Rattasõit Holstre-Polli – Holstre (2,2 km asfaltteed).

Kui seisame Holstre-Polli Tervisekeskuse parklas näoga peamaja poole, siis pöörame vasakule ning lahkume tervisekeskusest mööda asfaltteed. Sõidame

mööda peatee kulgemise suunda ehk asfaldilt maha pööramata 1,9 km, kuni jõuame Holstre asulas välja T-kujulisele ristmikule. Pöörame vasakule ning näeme, et üsna kohe jääb paremat kätt supluskoht. Seal teeme pausi.

13:10 – 14:05 Lõunasöök Holstre järve puhke- ja supluskohas (toekas mulgipuder, leib, morss; sisaldub osavõtutasus). Ujumisvõimalus. Kes soovib ja jõuab, võib külastada ka 0,2 km kaugusel olevat Holstre kauplust.

14:05 – 14:45 Rattasõit Holstre – Ennuksemäe (9,7 km, millest 4,6 km on asfaltteed ja 5,1 km kruusateed).

Supluskohast asfaldile tagasi jõudes pöörame paremale ning jõuame seejärel üsna kohe T-kujulisele ristmikule välja. Pöörame veelkord paremale, möödume 0,1 km pärast Holstre kauplusest ning jätkame sama asfaltteed veel 4,5 km, kuni paremale näitab pruun silt "Ennukse metsavendade punker 5". Sealt pööramegi paremale Ennukse poole kruusateele ning 5,1 km pärast jääb vasakut kätt punkri parkla.

14:45 – 16:15 Jalgsimatk Ennuksemäe metsavennapunkrisse, ekskursioon punkris, jalgsimatk tagasi. Parklast punkrini on 1,3 km metsarada, kuhu rattaid ei ole mõtet kaasa võtta. Väike osa rajast on ka vesine ja porine. Punkri ajaloost räägib meile Olev Kallas, samuti toimub väike degusteerimine (sisaldub osavõtutasus).

16:15 – 17:00 Rattasõit Ennuksemäe – Tuhalaane (11,7 km, millest 7,3 km on kruusateed ja 4,4 km asfaltteed).

Punkri parklasse tagasi jõudes pöörame paremale ehk sõidame esialgu tuldud teed tagasi. Peale 1 km läbimist pöörame vasakule kruusateele - see on ka esimene koht, kuhu me tegelikult üldse võiksimme tahta pöörata. 0,5 km pärast viib tee meid läbi Väike-Penni talu hoovi (omanikuga kooskõlastatud). Jätkame kruusateed otsesuunas veel 1 km, kuni jõuame välja T-kujulisele ristmikule. Sealt pöörame vasakule ning sõidame 0,8 km, kuni jõuame taaskord välja T-kujulisele ristmikule - sel korral pöörame paremale. Jätkame sõitu 1 km, kuni jõuame välja suuremale kruusateele. Sealt pöörame vasakule ning sõidame 1,5 km, kuni avaneb esimene mõistlik parempöördekoht. Pöörame paremale ning sõidame kaunist kruusateed 2,4 km, kuni jõuame välja asfalteele. Viimane lõik kulgeb osaliselt ka erateel, mille läbimine on omanikuga kooskõlastatud. Asfalteele jõudes pöörame

vasakule ning sõidame 4,5 km, kuni vasakut kätt jääb Tuhalaane supluskoht. Seal teeme pausi.

17:00 – 17:45 Tuhalaane supluskohas räägib meile Kristi Ilves Mulgi Kultuuri Instituudist, jututeemaks mõistagi Mulgimaa. Ujumisvõimalus.

17:45 – 18:25 Rattasõit Tuhalaane – Polli (10,3 km, millest 1,5 km on asfaltteed ja 8,8 km kruusateed). Teele jääb Oti metsõunapuu.

Peale jutu kuulamist ja järvest välja ronimist pöörame vasakule ehk jätkame piki tulnud asfaltteed 0,2 km, kust pöörame paremale sildi "Karksi-Nuia 13" suunas, esialgu samuti asfaltteele. 0,3 km pärast muutub teekate kruusaks ning peale veel 5 km läbimist jõuame välja suurele Viljandi - Karksi-Nuia maanteele. Pöörame sealt vasakule ehk Karksi-Nuia poole ning sõidame 0,9 km, kuni paremale näitab pruun silt "Oti metsõunapuu 0,3". Pöörame sealt paremale kruusateele, 0,4 km pärast näeme paremal pool teed nimetatud õunapuud ning peale täiendava 1,4 km läbimist pöörame "anna teed" märgi juurest vasakule, samuti kruusateele. Sõidame 1,1 km ning pöörame T-kujulisel ristmikul paremale sildi "Polli 1" suunas. Sõidame 0,9 km, kuni näeme paremkurvi peal vasakul pool teed punast kivihoonet ning silti "Eesti Maailikool". Paremale pöörab selle koha pealt kruusatee Polli aedadesse ning sinna võtamegi giidi saatel suuna.

18:25 – 19:25 Sõidame läbi Polli Aiandusuuringute Keskuse aedade ning jõuame peahoone juurde. Polli Aiandusuuringute Keskust tutvustab **Uko Bleive**. Toimub ka väike degusteerimine (sisaldub osavõtutasus).

19:25 – 19:40 Rattasõit Polli – Karksi-Nuia (3,4 km asfaltteed). Teekonnale jääb ka supluskoht.

Polli Aiandusuuringute Keskuse peahoonest välja astudes hoiaime esmalt paremal oleva asfalttee poole ning sellele jõudes keerame vasakule. Sõidame 0,2 km ning pöörame paremale sildi "Halliste 8" suunas. Sõidame seda asfaltteed 0,3 km ning kuna otse edasi läheb tee kruusaks, siis pöörame sealt vasakule sildi "Karksi-Nuia 3" suunas. Edasi sõidame seda asfaltteed 2,1 km, kuni jõuame välja päris Karksi-Nuia külje alla - teekonnale jäi ka supluskoht. Kes plaanib ratta niikuinii märke käekõrval lükata, võib ületada ristmiku otse ehk jalutada mööda jalgtee sildiga tähistatud rada. Kes märke siiski vändata plaanib, võib sellelt ristmikult paremale pöörata ning võtta tõusu mööda sõidutee äärde märgitud rattarada. Peale mäkketõusu jõuame

kohe järgmisele T-kujulisele ristmikule, kust tuleb esmalt vasakule pöörata, seejärel on Karksi-Nuia Konsum kohe paremal pool teed näha.

19:40 – 20:10 Poe külastamise võimalus Karksi-Nuias (Karksi-Nuia Konsum on avatud kuni kella 21-ni).

20:10 – 20:30 Rattasõit Karksi-Nuia – Ainja (4,6 km, millest 4,2 km on asfaltteed ja 0,4 km metsateed).

Karksi-Nuia Konsumist välja astudes pöörame paremale ning sõidame mööda suurt teed Valga poole. 1,1 km pärast ette jääva ringtee ületame otse ehk jätkame sõitu Valga suunas. Peale täiendava 3,1 km läbimist näeme vasakule näitavat teeviita "Karksi 4". Meie sinnapoole siiski ei lähe, vaid pöörame kohe peale sama ristmikku paremale Kiini puhkeküla territooriumile.

20:30 – 21:00 Telklaagri ülesseadmine Kiini talu puhkekülas, mis asub kauni Ainja järve kaldal. Ujumisvõimalus.

20:00 – 23:00 Grillimine ja õhtusöök (grillitud sealiha, kanaliha, toorvorstid, leib, tomat, kurk, kastmed; sisaldub osavõtutasus). On olemas askeetlikud sauna- ja pesemisvõimalused.

23:00 – ... Lõkkeõhtu koos pillimänguga.

Päeva läbisõit on kokku 62 km, millest 29 km on asfaltteed, 26 km kruusateed ja 7 km metsateed. Lisaks sellele toimub 2,6 km pikkune jalgsimatk Ennuksemäe punkrisse ja tagasi.

Laupäev, 30. juuli 2016

8:00 – 10:00 Äratus, hommikusöök (puder moosiga ja võileivamaterjal, kohv, tee, mahl; sisaldub osavõtutasus), laagri kokku pakkimine.

10:00 – 10:50 Rattasõit Ainja – Taagepera (11,9 km, millest 0,4 km on metsateed, 7,3 km asfaltteed ja 4,2 km kruusateed). Kiirematel võimalus teha põige Ala A ja O kauplusesse.

Kiini puhkekülast teele tagasi jõudes pöörame paremale ning jätkame sõitu Valga suunas. 6,1 km pärast näitab pruun silt vasakule Rutu maastikukaitseala poole. Kel aega ja tahtmist jagub, võib teha sealt väikse põike vasakule, samas midagi väga erilist seal näha ei ole. 0,2 km pärast jääb teele lõkkekoht ning peale täiendava 0,6 km läbimist jõuab Rutu mäele, mida pikka aega peeti Viljandimaa kõrgeimaks punktiks, kuid mis hiljuti osutus, et seda siiski ei ole. Metsa vahel künka otsas on ka mäetippu tähistav silt püsti, vaadet ümbritsevale aga metsa tõttu ei ole.

Kui jätkata Rutu maastikukaitseala poole viitava sildi juurest mööda suurt maanteed Valga poole, siis 1,2 km pärast näitab teeviit paremale "Taagepera 4". Kel hommikul just suurt vajadust poodi sõita ei ole, võibki sealt paremale pöörata ning 4,4 km Taagepera lossi juurde sõita.

Kel siiski tung poodi minna on suur, võib suurt maanteed veel 4 km edasi kütta, kuni paremat kätt jääb Ala A ja O kauplus. Peale poe uksest välja astumist võib hoida vasakule, kuid mitte minna suure maantee peale tagasi ega ka pöörata päris vasakule väiksele asfaltteele, vaid võtta ette nende kahe vahele jääv kruusatee. Nimetatud kruusateed õnnestub poodi külastanud inimestel nautida siiski vaid 0,8 km jagu, mil jõutakse T-kujulisel ristmikul välja asfaltteele. Pöörame vasakule ning 2,3 km pärast jääb vasakut kätt Taagepera loss, veidi enne jäi teele ka supluskoht.

10:50 - 11:50 Võimalus külastada Taagepera lossi. Kohapealse giidi eest tasub Tipikate Rattamatkaklubi, **lossi pääsemise pileti (2€) ostab iga soovija ise.** Giid tutvustab lossi **kahes grupis** - neist esimene algusega **10:50**, teine **11:20**.

11:50 – 12:15 Rattasõit Taagepera – Tüandre (6,4 km, millest 6,1 km on kruusateed, 0,1 km asfaltteed ja 0,2 km metsateed).

Taagepera lossist teele tagasi jõudes pöörame esmalt paremale ehk Ala suunas ning teeme esimesel võimalusel veel ühe parempöörde kruusateele. Nimetatud pöördekoht asub kohe peale bussipeatust ning tegelikult pöörab sealt paremale lausa kaks teed. Kuna kõige parempoolsem haru läheb maja hoovi, siis võtame meie teise haru, kuhu näitab RMK puidust suunaviit Tüandre lõkkekoha poole. Sõidame seda kruusateed 5,8 km, kuni jõuame nelja tee ristmikule, kus näeme päris mitmeid RMK puidust suunaviitu. Meie pöörame sealt paremale Tüandre järve lõkkekoha poole ning seejärel juba 0,15 km pärast vasakule järve poole.

12:15 – 12:25 Võimalus teha kiire suplus Tüandre järve lõkkekohas.

12:25 – 13:15 Rattasõit Tüandre – Lilli (10 km, millest 6,5 km on kruusateed, 2,4 km metsateed ja 1,1 km asfaltteed). Kiirematel on võimalus teekonnal põigata Alatsi järve kaldal oleva puhke- ja supluskohani – tegemist on kauni rabajärvega.

Kui oleme Tüandre järve äärest teele tagasi jõudnud, siis pöörame vasakule ning sõidame 2,8 km, kuni meie poolt sõidetud kruusatee teeb kurvi paremale ning samast kohast avaneb suurepärase võimalus pöörata vasakule metsateele Lilli suunas. Sinnapoole oma lenksud siis pööramegi ning sõidame seda metsateed 2,2 km, kuni jõuame taaskord välja kruusateele punktis, kust vasakule näitab eratee märk ning otse edasi saab siis Lilli poole. Kes tuli matkale eesmärgiga leida poriseid traktorirööpaid, siis viimaselt lõigult leidis ka neid :)

*Kes soovib teha väikse põike kauni rabajärve Alatsi äärde, kus on olemas väike puhke- ja supluskoht ning leiab selleks aega, võib nüüd viimaselt ristmikult pöörata vasakule erateele (omanikuga kooskõlastatud, **purde kasutamine ja ujuma minek omal vastutusel**). Seejärel saab 0,25 km pärast teha parkla sildi juurest parempöörde ning peale täiendava 0,5 km läbimist olemegi järve ääres väljas.*

Kes järve äärde põiget teha ei soovi või ei jõua, võib vasakpöörde eramaale Nava talusse ära jätta ning otse edasi Lilli poole kütta. 1,4 km pärast jääb vasakut kätt Teringi lõkkekoht ning seejärel peale täiendava 1,8 km läbimist jõuame juba Lillis välja nelja tee ristmikule, kust pöörame paremale Karksi-

Nuia poole. Sõidame seda asfaltteed 1,1 km, kuni asfalttee teeb kurvi vasakule ning meie saame hoida paremale kruusateele. Sealt jõuame 0,4 km pärast Lilli Loodusmajani.

13:15 – 14:35 Lõunasöök Lilli Loodusmaja hoovil (kartul, lihašnitsel, kaste, salat, leib, morss; sisaldub osavõtutasus). **Lilli Looduskeskuse tegemistest räägib Ly Laanemets.**

14:35 – 15:40 Rattasõit Lilli – Penuja (15,8 km, millest 1,8 km on asfaltteed ja 14 km kruusateed).

Lilli Loodusmaja uksest välja astudes hoiame vasakule ning sõidame esmalt tuldud teed tagasi. See tähendab, et läbime algul 0,4 km kruusateed, seejärel pöörame vasakule asfaltteele ning sõidame seda mööda 1,1 km tagasi nelja tee ristmikule. Sealt pöörame paremale Penuja suunas. Asfaltkattega algav tee läheb üsna kohe üle kruusaks, mis samas kruusateede kategoorias siiski väga hästi sõidetak on. Sõidame 13 km otse, kuni jõuame välja T-kujulisele ristmikule ning pöörame sealt paremale sildi "Penuja 1" poole. Peale 1,2 km läbimist jääb vasakut kätt Penuja külaplats, kus teeme pausi.

15:40 – 15:55 Puhkepaus Penuja külaplatsil.

15:55 – 16:45 Rattasõit Penuja – Pajumäe (11,8 km, millest 3,9 km on asfaltteed, 2,6 km metsateed ja 5,3 km kruusateed). Kel on soov “teha väike Jaanuse stiilis shortcut” ning on valmis meie õhtuste rattasõitude käigus aegajalt ette tulevateks “üllatusteks”, saab käesoleva lõigu (võib-olla) 2,5 km võrra lühemaks lõigata. Tegemist on selles mõttes autentse elamusega, et umbes 0,8 km lõik on meil eelretkedel läbi käimata, on vaid kaudsed infokillud, et “sealt võiks läbi saada”.

Penuja külaplatsilt asfaldile tagasi liikudes pöörame vasakule ehk jätkame tuldud teed Abja-Paluoja poole. Sõidame 3,9 km ning jõuame kohta, kust vahetult enne Ässi bussipeatust pööravad nii paremale kui vasakule väiksemad kruusa/metsateed. Meie pöörame sealt vasakule metsa vahele ning sõidame 0,35 km, kuni metsatee hargneb kaheks viisil, kus kumbki ei näi esmapilgul teisest oluliselt ahvatlevam ega eemaletõukavam. See siin on aga oluline otsustamise koht!

- **Valik 1** (ehk normaalsete ja mõistlike inimeste grupp) **hoiab paremale** ning sõidab seda põlluteed esialgu 2,2 km, kuni paremat kätt jääb raja äärde talu ning meie poolt sõidetav tee saab kokku talu sissesõiduteega. Kuigi meie poolt läbitud rada ei olnud eramaana tähistatud, siis märgime, et tegemist on siiski Nurmeotsa talu maadega, mille läbimine on meil peremehega kooskõlastatud. Peale talu sissesõiduteega ühinemist jätkame sama kruusateed veel täpselt 1 km, kuni nii vasakule kui paremale jäävad täiesti sirged kruusa/metsateed - tegemist on vana Viljandi-Mõisaküla kitsarööpmelise raudtee tammiga. Meie pööramegi sealt vasakule ehk Mõisaküla poole. Sõidame mööda raudteetamm 2,2 km, kuni jõuame esimese olulisema ristmikuni (ehk esimese ristumiseni raudteetammist endast suurema teega). Sealt pöörame tammilt ära vasakule, suunaga Pajumäe talu poole ning hoiame seejärel 2 km lihtsalt suurema kruusatee suunda, kuni jõuame Pajumäe talusse.
- **Valik 2** (ehk grupp, kes on valmis shortcut'e otsima ja kasutama ka juhul, kui need ajaliselt kiiremad variandid ei pruugi olla ning kes oskavad küsimuse "miks me neid rattaid siia vedama peame" aegajalt lahti seletada isegi juhtudel, mil ratsionaalseid põhjendusi tegelikult ei leidu) **hoiab vasakule**. Esimese 1,1 km jooksul viib rada meid mööda metsa- ja põlluteid, mis eelretkel sai ka autoga läbi sõidetud - seega esialgu suuri üllatusi olla ei tohiks. Seejärel läheb aga otserada autoga sõitmiseks liiga kitsaks ning on näha, et maasturid ja/või traktorid on kõrvalt mööda manööverdanud. Ilmselt tasub ratturitel siiski vähemalt esialgu otse kitsamale rajale hoida - vähemalt kunagi on seal olnud kohalik taludevaheline tee. Järgneb 0,8 km tundmatut maad, peale mida jõuame välja taaskord raja otsale, mis vähemalt kõrgema põhjaga autoga sõidetav on ning mida iseloomustab väljend "siin on metsatööd tehtud". Jätkame nimetatud metsatööde jälgedega rada veel 0,6 km, kuni jõuame T-kujulisel ristmikul välja teele, mida parema kujutlusvõimega võib juba kruusateeks nimetada. Sealt pöörame paremale ning sõidame 1,1 km ehk nii kaua, kuni vasakul pool teed on loomakarjus. Seejärel pöörame esimesel võimalusel vasakule, seejärel peale täiendava 0,25 km läbimist T-kujulisel ristmikul taaskord vasakule. Nüüd jääb vaid 1,2 km suurema kruusatee suunda hoida, kuni saamegi teha kokkuvõtteid - kas shortcut andis ajavõitu võrreldes põhigrupiga või mitte :)

16:45 – 18:00 Pajumäe talu külastus koos väikse degusteerimisega.

18:00 – 18:45 Rattasõit Pajumäe – Mõisaküla (11 km, millest 10,7 km on kruusateed ja 0,3 km asfaltteed).

*Pajumäe talust lahkume esialgu mööda tulnud teed tagasi ning kui oleme talukompleksi majadest mööda saanud, siis jätkame otsesõitu veel 0,4 km. Seejärel pöörame vasakule - see on ka esimene mõistlik koht, kuhu võiksime tahta pöörata. Nüüd jälgime suurema tee kulgu 4,3 km, kuni jõuame T-kujulisele ristmikule välja. Pöörame sealt vasakule, sõidame 2,2 km ning pöörame seejärel paremale sildi "Mõisaküla 4" suunas. Sõidame seda kruusateed 2,9 km, kuni juba Mõisakülas olles teeb peatee kurvi paremale. Nüüd hakkame jälgima vasakpöörde võimalusi - meid huvitav pööre asub 0,6 km kaugusel ning on tegelikult **teine** vasakpöörde võimalus peale viimast kurvi, kuhu kaine ja kaalutlev rattur üldse pöörata võiks tahta. Peale vasakpöört jõuame 0,3 km pärast Mõisaküla A ja O juurde ning peale täiendava 0,1 km läbimist T-kujulisel ristmikul kauplus Elkar juurde.*

18:45 - 19:20 Poe külastamise võimalus Mõisakülas. NB! Mõisaküla peamine pood A ja O suletakse laupäeval kell 19:00 ning vaatamata meie palvele ei olnud nad huvitatud poodi kauem lahti hoidma - seega sinna jõuavad ainult kiiremad! Alternatiivina on olemas väike kauplus Elkar (100 meetrit edasi, aadressil Pärnu 43, Mõisaküla). Kauplus Elkar on avatud kuni kella 21:00-ni.

19:20 – 20:00 Rattasõit Mõisaküla – Raamatu küla (9,9 km, millest 1,7 km on asfaltteed ja 8,2 km kruusateed).

Kui tuleme Mõisaküla A ja O kaupluse poolt ning seisame T-kujulisel ristmikul näoga kauplus Elkar poole, siis teeme vasakpöörde Läti poole. Sõidame 0,2 km ning teeme parempöörde sildi "Jäärja 10" suunas. Asfalttee läheb peagi üle kruusaks ning esialgu võime seda teed kütta lihtsalt ja ilma erilise süvenemiseta. Tähelepanu peame koondama hakkama alates 9ndast kilomeetrist - nimelt 0,2 km peale seda posti jääb vasakut kätt Kaie talu, mis ongi meie seekordne ööbimis- ja peopaik.

20:00 – 21:00 Telklaagri ülesseadmine Kaie talu hoovil (Raamatu küla, Abja vald, Viljandimaa).

19:30 – 22:00 Õhtusöök (seljanka hapukoorega, leib; sisaldub osavõtutasus).

21:00 – ... Meie kasutada on tavaline puuküttega saun ja lisaks tiigi kaldale paigaldatav telksaun. Võimalus duši all käia. Videoekraanil näeb kaadreid varasematest matkadest.

23:00 – 0:00 Esineb bänd nimega “Who Kris?”. Tegemist on Eesti-Hispaania lauljatar Kristini sooloprojektiga, mis stiililiselt sisaldab souli, ladina rütme, RnB'd ja veidi folki ka sekka.

0:00 – ... DJ Aiks.

Päeva läbisõit on kokku 77 km, millest 16 km on asfaltteed, 55 km kruusateed ja 6 km metsateed.

Pühapäev, 31. juuli 2016

9:00 – 11:00 Äratus, hommikusöök (puder moosiga ja võileivamaterjal, kohv, tee, mahl; sisaldub osavõtutasus), laagri kokku pakkimine.

11:00 – 11:45 Rattasõit Raamatu küla – Mõisaküla (9,9 km, millest 1,7 km on asfaltteed ja 8,2 km kruusateed).

Ööbimiskohast teele tagasi jõudes pöörame paremale ehk sõidame eelmisel õhtul tulnud teed tagasi Mõisakülla. Kui oleme seda teed sõitnud 9,2 km, siis pöörame juba Mõisakülas olles vasakule asfaltteele viida "Kamara 3" suunas. Sõidame 0,2 km ning pöörame paremale Mõisaküla A ja O kaupluse suunas. Veel 0,1 km edasi jääb paremat kätt Mõisaküla muuseum. Seal teeme pausi.

11:45 – 12:45 Mõisaküla muuseumi külastus (sisaldub osavõtutasus). Muuseumist ja Mõisakülast räägib meile muuseumi juhataja Anu Laarmann.

12:45 – 13:45 Rattasõit Mõisaküla – Paudi talu (13,4 km, millest 2,8 km on asfaltteed, 7 km kruusateed ja 3,6 km metsateed).

Mõisaküla muuseumist välja astudes pöörame paremale ning sõidame 0,3 km kuni T-kujulise ristmikuni, kust pöörame veelkord paremale. Nüüd hakkame jälgima vasakule pööravaid teetsi, et leida üles vana Mõisaküla-Viljandi raudteetammi ots. Viimasest pöördest on sinna sõita 0,5 km ning vasakule pöörava teetsa tunneb ära selle järgi, et erinevalt eelmistest teetstest ei ole tegemist päris 90-kraadise pöördega, vaid veidi kergema vasakule kaldumisega, mis asub kohe peale "Küikre 34" aadressiga tähistatud puitmaja. Sõidame seda rada 0,3 km ning teeme seejärel väikse jõnksu paremale, jätkates kokkuvõttes siiski peaaegu otsesuunda. Sõidame mööda vana raudteetammi 2,5 km - sel lõigul on tegemist väga hästi sõidetava ja huvitava puudevahelise rajaga. Seejärel saame aga nautida paarisaja meetri ulatuses metsatöömasinate poolt üles songitud maastikku ning jätkuvalt otsesuunda hoides jõuame eramaa sildini. Tegemist on kinnistuga, mille elumajaks on kunagine Laatre jaamahoone ning mille hoovist läbisõit on meil omanikuga kooskõlastatud, kuid palume hoovist teele välja jõudes värava kindlasti enda järel kinni panna! Peale asfaltteele välja jõudmist pöörame vasakule, ületame 2,5 km pärast ettevaatlikult suure

Valga-Uulu maantee ning jätkame sama teed veel täpselt 4 km, kuni saame teha parempöörde sildi "Abja-Paluoja 7" suunas. Sõidame sealt 2,5 km Abja-Paluoja poole ning pöörame seejärel vasakule Paudi talu sissesõiduteele. NB! Paudi talu silt on nähtav ainult teiselt poolt tulles, seetõttu tasub pigem jälgida kilomeetreid viimasest pöördekohast (2,5 km) ning õige koha peal pingsalt seljataha vaadata!

13:45 – 14:15 Saateauto pakub snäkke Paudi talu parklas (sisaldub osavõtutasus). Palun arvesta, et erinevalt kahest eelmisest päevast ei ole tegemist korraliku lõunasöögiga, seega pühapäeval pead ilmselt veidi toitu ka Abja-Paluoja poodidest-söögikohtadest ise juurde ostma!

14:15 – 15:15 Paudi talus on võimalik näha vana aja metsatööriistu, pärandkultuurist räägib meile inimene Ojapera külaseltsist. Võimalik minna omal käel pärandkultuuri rajaga tutvuma.

15:15 – 15:35 Rattasõit Paudi – Abja-Paluoja (5,6 km, millest 0,2 km on metsateed, 2,6 km kruusateed ja 2,8 km asfaltteed).

Paudi talust teele tagasi jõudes pöörame vasakule ning jätkame sõitu Abja-Paluoja suunas. Kütame sealt rahulikult 4,5 km, kuni jõuame juba Abja-Palujas olles välja ringteele. Sealt võtame teise väljasõidu ehk põrutame edasi Valga suunas. Kes soovib Abja-Palujas leida poode ja söögikohti, peaks oma tähelepanu koondama lõigule, mis jääb viimasest ringteest 0,4-0,9 km kaugusele - sel lõigul võib kergeid sik-sakke tehes leida nii Triinu pubi, Mulgi kõrtsi kui ka erinevaid kauplusi. Kes soovib leida üles Abja-Paluoja supluskohta, peaks tulnud teelt vasakule Järve tänavale keerama - see pöördekoht asub 0,1 km Mulgi kõrtsist Valga poole. Mööda Järve tänavat tuleb sõita 0,6 km, seejärel jääbki paremat kätt Paasi järve supluskoht.

15:35 – 16:30 Tegevused Abja-Palujas omal käel. Võimalik on käia Abja-Paluoja supluskohtas, külastada poode ja toitlustusasutusi (2 km asfaltteed). Abja-Palujas on kaks söögikohta ning neid mõlemaid on ratturite huvist ette hoiatatud – Mulgi kõrts asub aadressil Pärnu mnt 14, Abja-Paluoja ning Triinu pubi asub aadressil Jaama 2, Abja-Paluoja. **NB! Abja-Paluoja on viimane koht pühapäeval, mil poode ja toitlustuskohti on võimalik külastada!**

16:30 – 18:00 Rattasõit Abja-Paluoja – Halliste – Õisu. Abja-Paluojust on võimalik Hallistesse sõita mööda asfaltteed või siis mööda veidi pikemat, aga huvitavamat rada, mis möödub Abja mõisast ning läbib Indu matkaraja koos uue jalakäijate sillaga üle Halliste jõe (16,2 km, millest 11,3 km on asfaltteed, 2,5 km kruusateed ja 2,4 km metsateed).

Kõige kindlam pidepunkt, mida Abja-Paluojust edasi liikumisel aluseks võtta, on Abja-Paluoja linna Valgapoolses / idapoolses otsas olev ringtee, kust on võimalik sõitu jätkata nii Viljandi kui Valga poole. Võrreldes Abja-Paluojust sissesõidul läbitud ringteega asub praegu huvipakkuv ringtee lihtsalt mööda peatänavat 1,1 km Valga poole. Antud juhul on see ringtee aga ka otsustamise koht!

- **Valik 1:** kes veel liiga üle väsinud või graafikust maas ei ole ning mõte veelkord asfaldilt maha keerata olulist ebamugavustunnet ei tekita, võib antud ringilt sõita Valga suunas, kuid teha siis kohe vasakpöörde sildi "Abjamõisa 2" poole. Esiälgu kulgeb meie tee 2,2 km mööda mõnusat väikest asfaltteed, muutub siis Abja mõisa juures jõnkse tegevaks munakiviteeks (kust meie siiski peatee suunda jälgime) ning peale mõisa läheb üle (üsna heaks ja siledaks) kruusateeks. Jätkame Abja mõisast sõitu 1,3 km ning pöörame seejärel vasakule veel natuke väiksemale kruusa/metsateele. Märgime, et mingeid häid eraldusmärke selle pöördekohta ära tundmiseks ei ole - kõige paremini aitab õiget rada leida antud juhul teadmine, et see on 1,3 km peale Abja mõisa. Sõidame peale vasakpöört seda tõeliselt looduskaunist teed 1,2 km, kuni jõuame välja Halliste jõe uue jalakäijate sillani. Märgime, et enne sillani jõudmist muutub tee üsna muruseks põlluteeks. Ületame silla, jätkame metsatee sõitmist ning jõuame 1,2 km pärast välja nelja tee ristmikule, kust sõidame otse üle. Jätkame piki kruusateed Halliste poole ning jõuamegi juba 1,3 km pärast Halliste kiriku juurde. Sealteeb peatee kurvi vasakule ning jõuab peale täiendava 0,3 km läbimist välja T-kujulisele ristmikule, kust pöörame paremale Viljandi suunas. Oleme jõudnud samasse punkti, kuhu mööda asfaltteed sõitsid ka alljärgneva teise valiku teinud ratturid.
- **Valik 2:** kellel mõiste "looduskaunis tee" enam positiivseid emotsioone ei tekita, võib Abja-Paluojust väljasõidul valida ringteelt otse Viljandi poole suunduva haru. Seda kaunist, laia ja ülesmäge kulgevast asfaltteed jõuab peale 6,1 km läbimist Halliste ristmikule -

sinnasamasse, kuhu esimese valiku teinud grupp paremalt poolt liitub. Asfaldigrupp sellelt ristmikult kuhugi pöörama ei pea, vaid saab otse mööda suurt asfaltteed Viljandi poole jätkata.

*Hallistest Õisu poole liiguvad mõlemad grupid taaskord koos, sedakorda siis mööda suurt Viljandi poole suunduvat maanteed. Kui Hallistest on sõidetud 7,9 km, võib näha paremale näitavat teeviita "Õisu 0,5" ning kuigi see on taaskord väikse otsustamise koht, siis tasub antud ristmik siiski **kõigil** meelde jätta! Nimelt kui sellelt ristmikult paremale Õisu poole pöörata, siis jõuab 0,6 km pärast meie matka lõpp-punkti, kust bussid ja veoauto meid Tallinnasse tagasi viivad.*

18:00 – 19:00 Võimalik külastada Õisu järve kaldal olevat linnuvaatlustorni ning minna tutvuma **Õisu matkarajaga**, mille äärde jäävad ka Mulgimaa Taevaskojaks kutsutavad paljandid. Tegemist on mitmekesise ja paljude treppide ning vaateplatvormidega rajaga.

Kui läheneme Halliste poolt Õisule, siis kes soovib minna Õisu järve kaldale linnuvaatlustorni vaatama, peaks suurt Viljandi poole suunduvat maanteed 0,4 km jagu veel edasi sõitma. Seejärel näitab pruun silt vasakule Õisu järve poole. Peale linnuvaatlustorni külastust tuleks siis viimatinimetatud 0,4 km Halliste poole tagasi sõita.

Matka lõpp-punkti poole saame aga nii, kui suurelt Viljandi poole suunduvat maanteelt "Õisu 0,5" sildi poole keerame. Sinnapoole suundudes jõuame 0,6 km pärast ka kohta, kus asub meie matka lõpp-punkt (ehk läheduses on Õisu mõis ja bussipeatus).

Kellel nüüd veel aega on, võib Õisu mõisa juures ja mõisapargis iseseisvalt ringi vaadata või siis minna tutvuma Õisu matkarajaga. Viimase poole jõuab, kui Õisu bussipeatusest võtta suund pruunil sildil "Õisu maastikukaitseala matkarada 1" viidatud suunas, seejärel jääb matkaraja algus 0,4 km kaugusele.

Tasub ka mainimist, et matkaraja kogupikkus on 2,3 km ning kui suunduda metsa otse matkaraja algust tähistava infotahvli juurest, siis ei ole rajale mõtet rattaid kaasa võtta. Kes soovib näha ainult Mulgimaa Taevaskojaks kutsutavaid paljandeid, võib matkaraja algusest mööda teed veel 0,15 km edasi sõita, seejärel paremale metsateele suunduda, järgmise 0,3 km jooksul vanadest hoonetest-küünidest mööduda ning seejärel jääb paljanditeni veel

0,3-0,5 km, mille osas jääb igaihe otsustada, kas ja kui kaugele tasub minna rattaga ning kus on mõistlik ratas puu najale ära parkida ning jalgsi paljandeid vaatama minna.

*18:15 Oma transpordiga liitujad, kes soovivad oma pakid saateautolt kätte saada matka alguspunktis **Heimtal**, peaksid umbes sel ajal Õisust Heimtali poole startima.*

19:00 – 19:25 Rataste laadimine veoautole Õisu mõisa ja bussipeatuse vahetus läheduses.

19:25 – 19:30 Bussi peale minek.

19:25 – 19:40 Saateauto jagab oma transpordiga liitujatele pakke Heimtalis.

19:30 – 22:30 Bussisõit Õisust Viljandimaal TTÜ ette Tallinnas. Teekonnal on arvestatud üks WC ja sirutuspaus 20-25 minutit.

22:30 – 23:00 Rataste maha laadimine veoautolt, pakside laiali jagamine saateautost.

Päeva läbisõit on kokku 50 km, millest 24 km on asfaltteed, 20 km kruusateed ja 6 km metsateed.